

FUNCTIEBESCHRIJVING REVALIDATIEPSYCHOLOOG
opgesteld door de sectie Revalidatie van het NIP, november 1999.

1. Kerntaak van de functie:

De revalidatiepsycholoog is een zelfstandig beroepsbeoefenaar in één of meerdere multidisciplinaire teams, werkzaam op basis van een eigen professionele eindverantwoordelijkheid met betrekking tot diagnostiek, indicatiestelling, interventies.

Zijn werkgebied omvat het psychisch functioneren (cognitief, emotioneel en gedragsmatig) in relatie tot lichamelijke klachten, ziekten en aandoeningen - in de zin van stoornissen, beperkingen en handicaps.

Deze werkzaamheden dragen bij aan de interdisciplinaire revalidatiebehandeling, d.w.z. de revalidatiepsycholoog rapporteert in teamverband over zijn bevindingen en stemt zijn psychologisch behandelplan af op de bevindingen van de overige disciplines en op door de teamleden en patiënt gezamenlijk geformuleerde doelstellingen.

Tevens heeft de revalidatiepsycholoog een eigen verantwoordelijkheid met betrekking tot het ontwikkelen van behandelbeleid in het revalidatiecentrum (algemeen en specifiek), werkt mee aan teamoverstijgende projecten of ontwikkelingen en levert een bijdrage aan of initieert wetenschappelijk onderzoek

2. Plaats in de organisatie:

De revalidatiepsycholoog werkt als zelfstandig beroepsbeoefenaar binnen de door de organisatie gestelde kaders . Hij maakt deel uit van één of meer multidisciplinaire behandelteams.

De revalidatiepsycholoog geeft functioneel leiding aan psychologisch assistenten en psychologisch medewerkers. Indien er in de organisatie sprake is van een dienstenstructuur geeft de psycholoog zowel hiërarchisch als functioneel leiding aan psychologisch assistenten en psychologisch medewerkers.

De revalidatiepsycholoog maakt deel uit van de vakgroep psychologie/orthopedagogiek.

3. Kontakten

De revalidatiepsycholoog onderhoudt zelfstandig mondelinge en schriftelijke kontakten met de teamleiding en leden van het behandelteam.

De revalidatiepsycholoog onderhoudt zelfstandig kontakten met patiënten, en het patiëntensysteem.

De revalidatiepsycholoog onderhoudt zelfstandig mondelinge en schriftelijke kontakten met verwijzers en andere instellingen voor gezondheidszorg en welzijn, alsmede met relevante opleidingsinstituten.

De revalidatiepsycholoog onderhoudt zelfstandig kontakten met collega psychologen in andere revalidatiecentra en in aanverwante werksettingen.

De revalidatiepsycholoog kan deelnemen aan besturen, werkgroepen, commissies en samenwerkingsverbanden, zowel regionaal als in breder verband.

4. De werkzaamheden en de taken

Deze zijn onder te verdelen in een vijftal deelgebieden:

1. psychodiagnostiek en indicatiestelling
2. interventies (begeleiding, behandeling, advisering, coaching)
3. rapportage en dossiervoering
4. de ontwikkeling van zowel algemeen als behandelbeleid
5. wetenschappelijk onderzoek, onderwijs en deskundigheidsbevordering

ad 1: diagnostiek en indicatiestelling

De revalidatiepsycholoog verricht binnen de afspraken in het team zelfstandig diagnostische werkzaamheden, zowel in overleg met het behandelteam als op eigen initiatief.

De revalidatiepsycholoog levert op deze wijze een bijdrage aan de revalidatiediagnose en de revalidatiebehandeling.

De revalidatiepsycholoog richt zich in de diagnostiek van de gevolgen van een ziekte of aandoening op de stoornissen, beperkingen en handicaps. Het betreft hierbij één of meer van de volgende onderzoeken:

- persoonlijkheidsonderzoek
- onderzoek gericht op school- en beroepskeuze
- neuropsychologisch onderzoek
- onderzoek naar gedragsproblemen en naar gedrag dat het revalidatieproces belemmert
- onderzoek naar het verloop van rouwprocessen, handicapverwerking en zingeving.
- onderzoek naar de gevolgen van diverse lichamelijke aandoeningen voor het psychisch functioneren van de revalidant
- ontwikkelingspsychologisch onderzoek
- diagnostiek van het patiëntstelsel

De revalidatiepsycholoog geeft opdracht aan de psychologisch assistent en psychologisch medewerker tot het uitvoeren van een deel van de onderzoekswerkzaamheden.

De revalidatiepsycholoog interpreteert de middels (hetero-)anamnese, observatie en testonderzoek verkregen gegevens en verwerkt deze tot een psychologische diagnose en indicatiestelling.

De revalidatiepsycholoog vertaalt de uit onderzoek verkregen informatie tot een op schrift gestelde, begrijpelijke beschrijving van beperkingen, vaardigheden en gedrag van de revalidant. Dit ten behoeve van de revalidant, zijn omgeving, en het behandelteam

De revalidatiepsycholoog stelt op basis van de diagnostische gegevens de indicatie voor interventies, zowel eigen uitgevoerde als door anderen uitgevoerd.

De revalidatiepsycholoog verwijst zondig naar andere vormen van hulpverlening.

ad 2 interventies.

Onder psychologische interventies wordt verstaan alle psychologische methoden (waaronder psychotherapeutische technieken) van advisering, educatie, begeleiding en gedragsverandering, al dan niet geprotocoliseerd, individueel dan wel groepsgericht.

De revalidatiepsycholoog stelt behandelplannen op en voert behandelingen uit, dan wel laat deze uitvoeren door psychologisch medewerkers of andere teamleden.

Hij kan hierbij gebruik maken van methoden uit onder andere de cognitieve revalidatie, (cognitieve) gedragstherapie, hypnotherapie, directieve therapie, systeemtherapie, speltherapie, mediatietherapie, psycho-educatie en counseling.

De revalidatiepsycholoog evalueert de interventies met de cliënt en rapporteert daarover mondeling dan wel schriftelijk aan het behandelteam.

De revalidatiepsycholoog kan een coördinerende rol spelen wat betreft (deel)behandelingen binnen het behandelteam. In het kader hiervan is er sprake van coaching van de teamleden door de revalidatiepsycholoog, en geeft deze adviezen en richtlijnen aan andere behandel disciplines, met name gericht op gedragsproblematiek.

ad 3. rapportage en dossiervoering

De revalidatiepsycholoog is verantwoordelijk voor mondelinge en schriftelijke rapportage. Hij rapporteert zijn bevindingen aan de revalidant en zijn omgeving en aan het interdisciplinair team. De revalidatiepsycholoog is inhoudelijk verantwoordelijk voor externe schriftelijke rapportage.

De revalidatiepsycholoog is verantwoordelijk voor dossiervorming en is daarbij gehouden aan beroepsethische normen en wettelijke bepalingen.

ad 4. de ontwikkeling van zowel algemeen als behandelbeleid

De revalidatiepsycholoog neemt deel aan het beleidsoverleg in het team en draagt bij aan beleidsontwikkelingen, zowel betreffende de patiëntenzorg als overige beleidsaspecten.

De revalidatiepsycholoog kan participeren in teamgebonden dan wel teamoverstijgende projecten en commissies.

De revalidatiepsycholoog kan namens het behandelteam, de vakgroep of de instelling deelnemen aan regionale of landelijke commissies, werkgroepen en projectgroepen.

ad 5. wetenschappelijk onderzoek, onderwijs en deskundigheidsbevordering

De revalidatiepsycholoog zorgt voor een continue afstemming tussen wetenschap en praktijk.

De revalidatiepsycholoog kan meewerken aan dan wel zelf initiatieven nemen tot wetenschappelijk onderzoek, met name gericht op de evaluatie van behandelingen. Hiertoe kan hij deelnemen aan regionale of landelijke samenwerkingsverbanden.

De revalidatiepsycholoog kan belast worden met de praktijkbegeleiding in het kader van de opleiding tot GZ-psycholoog, de predoctorale stage psychologie, orthopedagogiek en andere opleidingen.

De revalidatiepsycholoog kan colleges en andere vormen van onderwijs verzorgen zowel in het kader van de universitaire psychologie opleiding als van andere relevante opleidingen.

De revalidatiepsycholoog verzorgt in het kader van de deskundigheidsbevordering van teamleden en het team als geheel klinische lessen.

5. Functie-eisen

A. Kennis.

De functie vereist een universitaire opleiding tot psycholoog, pedagoog of geestelijk gezondheidkundige gevolgd door een opleiding tot GZ-psycholoog

De revalidatiepsycholoog beschikt over ruime kennis van de revalidatiegeneeskunde, en van de werkgebieden en -methoden van andere in de revalidatie werkzame disciplines.

De revalidatiepsycholoog beschikt over kennis inzake de relatie tussen lichamelijke ziekte/beperkingen en psychische processen.

Specifieke kennis is vereist van de psychologie van de in het behandelteam veel voorkomende diagnosegroepen.

De revalidatiepsycholoog beschikt over ruime kennis op het gebied van psychodiagnostische methoden en technieken op het gebied van ontwikkelingspsychologisch onderzoek, persoonlijkheidsonderzoek, onderzoek gericht op school- en beroepskeuze, neuropsychologisch onderzoek, onderzoek naar gedragstekorten, onderzoek naar verloop van rouwprocessen, handicapverwerking en zingeving en onderzoek naar de gevolgen van diverse lichamelijke aandoeningen voor het psychisch functioneren van de revalidant

De revalidatiepsycholoog beschikt over ruime kennis van psychologische behandelingen en psychotherapeutische methodieken die in de revalidatie worden toegepast.

De revalidatiepsycholoog beschikt over kennis van en vaardigheden in samenwerkingsaspecten, teamwork, vergadertechnieken, sociale en communicatieve processen.

De revalidatiepsycholoog beschikt over ruime kennis van en vaardigheden in het coachen van en adviseren aan andere disciplines met betrekking tot specifieke psychologische aspecten van het revalidatieproces.

De revalidatiepsycholoog beschikt, voor zover van toepassing, over kennis op het gebied van kwaliteitsbeleid, protocolontwikkeling, alsmede kennis van wet- en regelgeving in de gezondheidszorg, o.a. op het gebied van de kwaliteitswetgeving

De revalidatiepsycholoog beschikt over kennis van andere instellingen/instanties en specialistische psychologen waarbinnen zorg wordt verleend aan personen met psychische problematiek

Basiskennis op het gebied van sociaal-wetenschappelijk onderzoek, met name in het kader van de systematische evaluatie van behandelprocessen, is van belang.

B. Zelfstandigheid.

De revalidatiepsycholoog werkt zelfstandig binnen de gestelde organisatorische kader in één of meer behandelteams en draagt een eigen professionele verantwoordelijkheid..

De revalidatiepsycholoog kan in een solofunctie werken. Hij moet het vermogen bezitten om zijn werkzaamheden zelfstandig en naar eigen inzicht in te delen en uit te voeren.

De revalidatiepsycholoog maakt zelfstandig afwegingen en keuzes met betrekking tot beroepsinhoudelijke activiteiten (diagnostiek, indicatiestelling, interventies).
Terugvallen op een andere functionaris is slechts mogelijk in de vorm van intercollegiaal overleg.

De revalidatiepsycholoog is in contacten met de instelling en de patiënten gebonden aan beroepsethische normen en wettelijke bepalingen, alsmede aan richtlijnen door de instelling bepaald.

C. Sociale vaardigheden:

De functie vereist een (zeer) grote mate van geduld, tact en invoelend vermogen, alsmede het vermogen om te gaan met personen van zeer verschillende achtergronden.

De revalidatiepsycholoog is in staat om patiënten en hun sociaal systeem goed te blijven motiveren en stimuleren, en bezit in het kader daarvan het vermogen tot het overwinnen van weerstanden aangaande de behandeling.

De revalidatiepsycholoog beschikt over het vermogen tot het hanteren van conflictsituaties en het omgaan met tegengestelde meningen en belangen.

D. Risico's, verantwoordelijkheden en invloed.

Een (onjuiste) behandeling en begeleiding kunnen grote gevolgen hebben voor zowel het persoonlijk leven van de patiënt, alsook voor zijn handelen en voor zijn positie in relatie (o.a. huwelijk; gezin) en /of maatschappelijk leven. De revalidatiepsycholoog moet in staat zijn in dit verband risico's in te schatten.

De revalidatiepsycholoog is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn werk(planning en uitvoering) .

De revalidatiepsycholoog is zelf verantwoordelijk voor de zorg voor zijn eigen administratie en beheer van gegevens van patiënten.

De revalidatiepsycholoog kan verantwoordelijk zijn voor een gedeelte van de praktijkbegeleiding van een GZ-psycholoog in opleiding en stagiaires.

De revalidatiepsycholoog heeft vanuit zijn functie in hoge mate invloed op het teambeleid.

E. Vaardigheden.

De revalidatiepsycholoog beschikt over een uitstekende mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid. Bevindingen moeten schriftelijk gerapporteerd kunnen worden in heldere, voor niet deskundige toegankelijke taal, zowel ten behoeve van interne als externe rapportages.

De revalidatiepsycholoog beschikt over ruime vaardigheden in het toepassen van psychologische gesprekstechnieken en psychotherapeutische (deel)technieken.

De revalidatiepsycholoog is in staat om theorieën, feiten en ervaringskennis afkomstig uit diverse wetenschappelijke referentiekaders toe te passen.

De revalidatiepsycholoog beschikt in ruime mate over vaardigheden die nodig zijn om in een multidisciplinair team constructief te kunnen samenwerken.

F. Specifieke eisen.

Grote alertheid is vereist bij het verrichten van onderzoek en behandeling, welke aanzienlijke risico's voor lichamelijk, psychisch en maatschappelijk welzijn van een patiënt inhouden.

In contacten met derden dient aan integriteit, objectiviteit en geheimhouding hoge waarde te worden gehecht.

De revalidatiepsycholoog moet een hoge mate van flexibiliteit bezitten. Hij moet kunnen omgaan met verschillende vormen van werkdruk (o.a. veel verschillende, snel wisselende intensieve individuele contacten)

G. Inconveniënten

De revalidatiepsycholoog wordt herhaaldelijk geconfronteerd met groot geestelijk en lichamelijk leed.

De revalidatiepsycholoog moet vaak onder tijdsdruk werken en beslissingen nemen waarvan de gevolgen pas later duidelijk worden.

De revalidatiepsycholoog kan lichamelijk letsel oplopen ten gevolge van agressie van de patiënt of vanuit zijn omgeving,